

Cesaret ve sadâkat örnekleri

İsparta'da 1950'li yılların sonlarında Üstad Bediüzzaman'ı evinde ziyaret eden Hakkı Yavuztürk Ağabeyin, Ceylan Çalışkan ve Abdurrahman Nursî ile alâkalı dinlemiş olduğu hatıralardan söz ediyorduk. Devamını bugünkü yazıda aktarmaya çalışalım.

Sohbet esnasında "evlâd-ı maneviyem" dediği Ceylan ile Abdurrahman'ın cesurane kahramanlıklarından söz eden Üstad Bediüzzaman, aynı zamanda kendini hizmete adayanların hiçbir hadise karşısında korkmamaları gerektiği dersini de veriyor.

Hakkı Yavuztürk'ün Ceylan Çalışkan'ın "küçük vukuat"ı ile alâkalı olarak Üstad Bediüzzaman'dan bizlere nakletmiş olduğu aynı hatırayı, Ceylan Ağabeyin torunu olan Ceylan Morgül de aynen teyid ve tasdik ediyor.

Kendisiyle geçtiğimiz yaz mevsiminde yakından tanışıp sohbet ettik. Sohbetimiz bu noktaya gelince, o da yakın çevresinden ve bilhassa Ceylan Ağabeyin hanımı olan anneannesinden duyduklarını bizimle paylaştı. Paylaştığımız mâlûmatı yine onun lisanıyla aktaralım: "Dedem Ceylan Çalışkan, yanına bir tabanca alarak kendisine ve Üstadına iftira atan zorba herifi takip ediyor. Onu bir tenhada kıştırarak silâhı ağzına dayıyor. Adamın ağzı açık vaziyette iken tetiğe basıyor. Mermi dilini, dişini parçalayıp ense kökünden dışarı çıkıyor. Adamı hastahaneye kaldırıyorlar. Ağzı yaralı ve kanlar içinde olduğu için ifade veremiyor. Sonradan da 'Beni, falan sebepten dolayı filan çocuk vurdu' demeye utanıyor. Allah dedemi koruyor tabii. Yalnız, o müfteri adamın dış masrafı fazla gidiyor herhalde. Hastahanedeki tedâvinin ardından, diş tedâvisi için ayrıca özele de gidiyor. Üstad bu durumu öğrenince adama haber gönderiyor: 'Eğer kabul ederse, onun dış tedâvi masrafını biz karşılayalım' diyor. Ancak, adam bu teklifi kabul etmeyerek meselenin kapanmasını istiyor."

Abdurrahman'ın cesareti

Daha başka şahitler tarafından da teyid ve tasdik edilen Ceylan'ın vukuatı ile ilgili hatırayı bizlere nakleden Hakkı Yavuztürk Ağabey, bağlantılı olarak ayrıca merhum Abdurrahman ile alâkalı benzer bir hatırayı da aktardı. Şunları anlattı:

"Ceylan Ağabeyin cesaretinden sitayişle bahseden Üstad Bediüzzaman, devamla 'İşte benim Abdurrahman'ım da böyle cesur bir talebeydi' diyerek, otuz beş sene evvelki bir hatırasını anlattı.

"Biliyorsunuz, Üstad Bediüzzaman 1923 yılı başlarında Ankara'da bulunuyor. Yeğeni Abdurrahman da o esnada Meclis'te

kâtip olarak çalışıyor. Üst tabakadan bazı adamlar tarafından amcası olan Üstad'a ise, Ankara'da kalması ve yine Meclis'le beraber çalışması için çok parlak teklifler yapılıyor. Abdurrahman'ın arzusu da bu yönde. İstiyor ki Ankara'da kalsın ve üst düzey yönetimle birlikte çalışsın.

"Ne var ki, Üstad Bediüzzaman'ın niyeti ve düşüncesi çok farklı. O, hiç uyum sağlayamadığı adamlardan uzaklaşmak, bu sebeple Ankara'dan ayrılıp Van'a gitmek istiyor.

"Üstad, Ankara'dan hareket edecek olan trene binmek için istasyona geliyor. Yeğeni Abdurrahman da yanında. Ayrıca, istasyonda bekleyen ekâbirden bazı adamlar da var.

"Genç Abdurrahman, kafasını kurcalayan bir suâli Üstad'ına yöneltiyor: 'Ey amuca, senin bu haline bir türlü akıl-sır erdiremedim. Sana yapılan o parlak teklifleri neden kabul etmedin? Halbuki, bu teklifler bir tek sana yapıldı, başka hiçkimseye yapılmadı. Muhterem amucam ve üstadım, acaba benim bu müşkilimi halletmeyecekler mi?'

"Hz. Üstad, yeğeni Abdurrahman'a orada diyor ki: 'Bak evlâdım. Bazı rivâyetlerde haber verilen âhirzamanda gelecek ve din-i mübin-i İslâma darbe vuracak dehşetli adam(lar)ın kim olduğunu yakînen gördüm. Bütün alâmetleri yüzlerinde ve efallerinde okudum. Böyleleriyle çalışmam.'

"Bu açıklama üzerine, Abdurrahman birden celâlleniyor ve belindeki kamasına dahi davranarak, amcasından emir beklercesine diyor: 'Demek ki öyle ha... Madem öyle, muhterem amuca siz bana izin verin, hemen gidip onu burada hançerimle öldüreyim.'

"Ancak, Üstad Bediüzzaman onun böyle bir teşebbüste bulunmasına müsaade etmiyor, mani oluyor ve ona şu hakikatli rivâyetleri hatırlatıyor: 'Bak evlâdım, yine rivâyetlerde var ki, onun zamanına yetiştiğinizde, ona karşı kuvvetle ve siyasetle mukabele etmeyin' diye tavsiye ediliyor. Çünkü, bu cihetiyle o galiptir, yani daha kuvvetlidir. Hem, eğer haber verilen şahıs o adam ise, zaten sen onu öldüremezsin. Zira, eşhâs-ı âhirzaman öldürülmekten mahfuzdur. Herbiri kendi vazifesini yapacaktır. İşte bu sebep ve hikmete binaen, ben de onlarla çalışmayıp çatışmayarak Van'a gitmeyi ve uzun vâdeli bir ilmî mücahede içine girmeyi tercih ediyorum."

Hakkı Yavuztürk Ağabeyin zaman zaman bizlere anlatmış olduğu bu hatırayı, Tevfik Demiroğlu başta olmak üzere, özellikle son şahitlerden daha başka kimseler de naklediyor.

1920'de işgal altındaki İstanbul'da "Hutuvât-ı Sitte" isimli broşürün neşir ve dağıtımında hizmet eden, 1923'de ise Ankara'da memur olarak bulunan Tevfik Demiroğlu, hatıralarında özellikle Üstad Bediüzzaman'ın Ankara'daki vaziyeti ve niçin Ankara'dan ayrılmak istediğini daha başka boyutlarıyla da anlatıyor. (Bkz: Son Şahitler-1, s. 216)

Bediüzzaman Said Nursî'nin Ankara'dan ayrılma gerekçesinin bir başka şahidi ise, jandarma Hasan Ergen'dir. (Bkz: Son Şahitler-2, s. 295.)

Son ziyaret hatıraları

Hakkı Yavuztürk Ağabeyin son rahatsızlığında vefatından kısa bir süre önce bir grup arkadaşla birlikte evinde ziyaretine gittik.

Her zamanki gibi, yine şevk, şükür, ihlâs, gayret ve hamiyet hisleriyle yüklüydü.

Şiddetli hastalığının aslında "ölümün keşif kolu" olduğunu hissettiği halde, zerrece bir korku veya endişe duymuyordu. Merdane bir şekilde ölümün yüzüne bakıyordu. Sadece, "nimetlerin şükürünü hakkıyla edâ edememek"ten yakınıyordu. O kadar.

Hakkı Ağabey, bizlere o ölüm döşeginde de birçok hatırasını anlattı: Siirt'te, İzmit'te ve İstanbul'da bilfiil yaşamış olduğu manidar hatıraları nakletti.

Arkadaşlarla birlikte onu dinlerken, ayrıca öğrendik ki, kendisi İstanbul'da uzun yıllar ikinci vakti namazı ile bilhassa

bayram namazlarını gidip Bayezit Camiinde kılmış. Yıllar yılı gidip oradaki hatipleri ve yine o camideki “ihlâslı hafızları” dinlemeyi tercih etmiş.

İşte, bize anlattığı son bir hatırası da, yine bu camide cereyan etmiş.

Yine kendi ifadelerinden aktaralım: “Yıllar önceki bir bayram namazı için Bayezit Camiindeyim. İmam efendi minbere çıkıp hutbeyi okurken, Siyer-i Nebevi’den hakikatli şöyle bir vak’ayı nakletti: Medine’de bir ihtiyare kadın, Peygamberimizin (asm) sabah namazlarını kılmış olduğu mescidin temizliğini yapıyormuş. O kadın, hergün henüz namaz vakti girmeden gelir, etrafı süpürüp temizler ve çıkıp gidermiş. Bir müddet sonra onu göremeyen Peygamberimiz (asm) nerede olduğunu sorunca, o kadının vefat ettiği haberini almış. Hz. Muhammed (asm) hemen o gün sabah namazından sonra kabristana gidip, o kadına mezarı başında duâ eder ve ayrıca bir kez daha onun cenaze namazını bizzat kendisi kıldırır.”

Hakkı Yavuztürk, bu mevzuyu hiç unutmaz ve aradan bir zaman geçtikten sonra imam efendiye giderek bu hadisenin zikredildiği kaynağı öğrenmek istediğini söyler.

Namazdan sonra birlikte caminin kütüphanesine giderler. İmam efendi kütüphane raflarından eski ve kalınca bir kitabı alarak, o bahsin geçtiği yeri göstermek ister. Ne acip tevaftur ki, söz konusu bahis, imam efendinin kendi eliyle o koca kitabı ilk açtığı sayfada karşılıklarına çıkar.

Dolayısıyla, ikisi de meseleye daha bir ehemmiyetle eğilerek bakar ve bir kez daha okurlar.

Hakkı Ağabey, “Bu hatırayı şunun için anlatmak istedim” diyerek devam etti: “İhlâsla, sebatla ve sadâkatla yapılan bir hizmetin, ne kadar küçük ve basit gibi görünse de, aslında ne derece büyük ve ehemmiyetli olduğunu nazara verdiği için, bu rivâyeti kaynağını da bilerek hep anlatmak istedim.”

Evet, bu anlattıkları Hakkı Yavuztürk Ağabeyden yedi kişiyle birlikte dinlediğimiz son hatırasıydı. Cenâb-ı Hak, onu dâr-ı âhirette Hz. Muhammed (asm) ve Üstad Bediüzzaman Hazretlerine komşu ve arkadaş eylesin. Amin.